

POSTANOWIENIE

Dnia 24 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2025 r.

na posiedzeniu bez udziału stron

z urzędu kwestii zawieszenia postępowania

w sprawie I ZB 36/25 wszczętej wskutek wniosku SSN X. Y. złożonego, o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Siwka wymogów niezawisłości i bezstronności,

postanowił

na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 29 § 24 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 1093 z późn. zm.) – dalej powoływana jako u.SN, zawiesić postępowanie w sprawie I ZB 36/25 wszczętej wskutek wniosku SSN X. Y. złożonego, o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Siwka wymogów niezawisłości i bezstronności, do czasu rozpatrzenia:

1) przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prawnych zadanych przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt I NB 4/23, oraz

2) przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytań prawnych zadanych przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 20 października 2023 r., sygn. akt III 40/23, oraz

3) przez Trybunał Konstytucyjny pytań prawnych przedstawionych przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZB 11/23.

UZASADNIENIE

W praktyce orzeczniczej przyjmuje się, że zastosowanie instytucji zawieszenia postępowania, o której mowa w art. 22 § 1 k.p.k., dopuszczalne jest też wtedy, gdy sąd na mocy art. 193 Konstytucji RP wystąpi do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą, jeżeli od odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem. Do przyczyn umożliwiających zawieszenie postępowania zaliczono również wystąpienie przez sąd polski - w trybie art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TFUE) - z pytaniem prejudycjalnym do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, jeżeli oczekiwanie na orzeczenie tego Trybunału przybierze taki wymiar czasowy, że nie wystarczy odroczenie rozprawy (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt I NWW 12/21, z dnia 19 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZB 47/22, z dnia 29 maja 2023 r., I ZB 34/22).

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 15 marca 2023 r., sygn. akt I NB 4/23 - w trybie art. 267 TFUE - zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami prawnymi:

1. *Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy rozumieć w ten sposób, że sąd rozpoznający sprawę obowiązany jest pominąć czynność (wniosek) strony, która zmierza do niedopuszczalnego w świetle prawa Unii Europejskiej oraz konstytucji państwa członkowskiego podważenia - niepodlegającego kontroli sądowej w świetle prawa krajowego i prawa unijnego - powołania sędziego, poprzez kwestionowanie zdolności tego sędziego do orzekania, z uwagi na brak związku okoliczności procesu nominacyjnego tego sędziego z okolicznościami rozpoznawanej sprawy oraz z uwagi na brak rzeczywistych podstaw do zakwestionowania jego bezstronności i niezawisłości na podstawie innych okoliczności niż kwestionowana przez stronę prawidłowość procedury nominacyjnej sędziego, w tym zachowania tego sędziego po powołaniu, jego podatności*

na wpływy ze strony władzy ustawodawczej lub wykonawczej, co w świetle prawa krajowego czyni taką czynność strony równoważną niedopuszczalnej actio popularis oraz stanowi Jaskrawe i oczywiste nadużycie krajowego prawa procesowego?

2. *Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej należy rozumieć w ten sposób, że efektywnym i wystarczającym mechanizmem spełnienia kryteriów sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu prawa Unii Europejskiej jest przyznanie stronom w prawie krajowym uprawnienia polegającego na możliwości żądania weryfikacji wpływu ogółu okoliczności towarzyszących procedurze nominacyjnej i zachowania sędziego po powołaniu na Jego bezstronność i niezawisłość w rozpoznawanej sprawie w ramach tzw. testu bezstronności lub wniosku o wyłączenie sędziego?*

Ponadto Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia z dnia 20 października 2023 r., sygn. III CB 40/23, w trybie art. 267 TFUE - zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z następującymi pytaniami prawnymi:

1. *Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że już same okoliczności powołania na stanowisko sędziowskie mogą wskazywać na niespełnienie wymogów niezawisłości i bezstronności przez sędziego, jeżeli prowadzą do ukonstytuowania sądu, który narusza prawo jednostki do sądu, ewentualnie że o niespełnieniu tych wymogów decyduje bierna akceptacja (polegająca na orzekaniu) przez sędziego nieprawidłowości procedury jego powołania na stanowisko sędziowskie prowadzących do ukonstytuowania sądu, który narusza prawo jednostki do sądu ?*
2. *Czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że w sprawie tzw. testu bezstronności sędziego Sądu Najwyższego nie mogą orzekać sędziowie, których udział - z uwagi na powołanie na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady*

Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw - narusza prawo jednostki do sądu?

3. *W przypadku pozytywnej odpowiedzi na pytanie nr 2, czy art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE interpretowany w świetle art. 47 KPP należy rozumieć w ten sposób, że Sąd Najwyższy ma obowiązek ukształtować skład sądu w sprawie tzw. testu bezstronności bez udziału takich sędziów, a w ostateczności pominąć przepis krajowy przewidujący w takich sprawach skład pięcioosobowy i rozpoznać wniosek bez udziału takich sędziów w innym składzie przewidzianym prawem krajowym?*

Natomiast postanowieniem z dnia 6 kwietnia 2023 r., sygn. akt I ZB 11/23, na podstawie art. 193 Konstytucji RP oraz art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, Sąd Najwyższy przedstawił Trybunałowi Konstytucyjnemu następujące pytania prawne:

1. *Czy art. 29 § 4 u.SN w części obejmującej wyraz »wyłącznej«, jest zgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP ?,*
2. *Czy art. 29 § 5 u.SN w części obejmującej wyrazy »okoliczności towarzyszących jego powołaniu i«, jest zgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP?,*
3. *Czy art. 29 § 5 w związku z art. 29 § 15 oraz z art. 29 § 18 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. u.SN w zakresie, w jakim dopuszczalne jest wyłączenie sędziego z powodu jakiegokolwiek okoliczności odnoszącej się do procedury powołania tego sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa do pełnienia urzędu, jest zgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP?*

Oczekiwanie na odpowiedź organów do których zostały skierowane pytania niewątpliwie skutkują długotrwałą przeszkodę w rozpoznaniu niniejszej sprawy, zaś odpowiedź na nie będzie miało istotne znaczenie dla jej rozstrzygnięcia co do *meritum*.

Z tego też względu należało postanowić, jak na wstępie.

[M. T.]

[a.ł.]